

Wystąpienie Przewodniczącego KNF
– XXII Konferencja Izby Domów Maklerskich
„RYNEK KAPITAŁOWY WOBEC PRZEMIAN GOSPODARCZYCH XXI WIEKU
I WYZWAŃ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU”
15 – 18 maja 2022 r.
Bukowina Tatrzańska

Szanowni Państwo,

dziękuję za zaproszenie i za możliwość wygłoszenia wystąpienia otwierającego podczas XXII Konferencji Izby Domów Maklerskich w Bukowinie Tatrzańskiej, która jak zwykle jest doskonałą okazją, aby porozmawiać o roli rynku kapitałowego, jaką pełni on w gospodarce oraz o zmianach, jakie na nim zachodzą, o nowych trendach, wyzwaniach, których w ostatnim czasie nie brakuje. Mam przyjemność już po raz trzeci występować przed Państwem w ramach otwarcia konferencji. Trzy lata temu, niedługo po objęciu stanowiska Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, mówiłem w tym miejscu o tym, jakie wyzwania widzę przed nadzorem i przed całym rynkiem kapitałowym. Od tego czasu byliśmy świadkami, a także uczestnikami wydarzeń o olbrzymim znaczeniu oraz wpływie na nasze życie i funkcjonowanie, często nie dających się wcześniej przewidzieć, jak choćby globalna pandemia Covid-19, a ostatnio pełnowymiarowa wojna w Ukrainie. Były i nadal są to wydarzenia, które odciskają olbrzymie piętno na funkcjonowaniu polskiej gospodarki oraz rynku finansowego. Uważam jednak, że dzięki wspólnemu wysiłkowi i odpowiedzialnej postawie nas wszystkich: podmiotów nadzorowanych, instytucji zrzeszających, uczestników rynku finansowego, instytucji publicznych, nadzoru – rynek pozostał w tym okresie stabilny i bezpieczny i nie doszło na nim do zdarzeń, które destabilizowałyby w istotny sposób jego działanie. To dzięki temu, że potrafiliśmy działać elastycznie, wyszliśmy czasami poza strefę komfortu, potrafiliśmy się porozumieć i wdrożyć szybko odpowiednie działania zapobiegawcze. Są to pewnego rodzaju unikalne doświadczenia, z których z pewnością warto korzystać w sytuacjach wymagających ponadstandardowego działania.

Wydarzenia, o których wspominałem, zwłaszcza te ostatnie, za naszą wschodnią granicą, wymagały od Urzędu KNF maksymalnej koncentracji na zapewnieniu uczestnikom rynku finansowego stabilności i ochrony. To one właśnie wysuwały się w ostatnim czasie na pierwszy plan, jeśli chodzi o naszą działalność. Chciałbym jednak zaznaczyć, że nie zapomnieliśmy o istotnym dla nas wydarzeniu, jakie miało miejsce w lipcu ubiegłego roku, czyli o ogłoszonej w 15. rocznicę uchwalenia ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym Strategii Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na lata 2022 – 2025, która jest pierwszym w historii Urzędu takim dokumentem. Przy powstawaniu Strategii uwzględnialiśmy uwagi płynące z rynku, w tym od Izby Domów Maklerskich, która brała udział w konsultacjach dokumentu wskazując na elementy ważne z perspektywy rynku kapitałowego, a Prezesa Markiewicza mieliśmy zaszczyt gościć w Urzędzie podczas debaty towarzyszącej publikacji i omówieniu Strategii.

W ramach Strategii uaktualniliśmy naszą misję, wizję i wartości Urzędu KNF. Chcemy być nie tylko postrzegani jako Nadzór, który „dba o prawidłowe funkcjonowanie i bezpieczny rozwój rynku finansowego”, ale chcemy być nowoczesni, elastyczni i, zgodnie z oczekiwaniem rynku, szybko dostosowywać podejście Urzędu oraz jeśli to konieczne, regulacje, do zmieniających się uwarunkowań na rynku finansowym. Strategia UKNF nie jest celem samym w sobie. Jest to element szerszego spojrzenia na zarządzanie rozbudowaną, nowoczesną i multizadaniową strukturą organizacyjną. KNF sprawuje nadzór nad profesjonalnymi podmiotami, którym obywatele i inni interesariusze instytucjonalni powierzyli swoje środki finansowe oraz wrażliwe dane osobowe. Co to oznacza? Podmioty nadzorowane różnią się między sobą skalą działalności, zakresem usług oraz stopniem dojrzałości organizacyjnej i informatycznej. Rolą UKNF jest sprawowanie profesjonalnego i efektywnego nadzoru. Osiągnięcie tego założenia wymaga stałego inwestowania w rozwój organizacji, procesów oraz narzędzi ICT.

Identyfikujemy szereg wyzwań związanych z funkcjonowaniem rynku finansowego. Są to m.in.:

- ewolucja wymogów nadzorczych dotyczących ładu wewnętrznego instytucji nadzorowanych (Fit & Proper),
- nowe, europejskie inicjatywy regulacyjne dotyczące zrównoważonego rozwoju (ESG),
- zmiany poziomu koncentracji rynkowej,
- wzrost i materializacja ryzyka prawnego w działalności banków związane z orzecznictwem sądowym,
- transformacja modelu działalności zakładów ubezpieczeń na życie,
- wrażliwość sektora majątkowego na zmiany w ubezpieczeniach komunikacyjnych,
- nowe, europejskie oraz krajowe inicjatywy dotyczące ochrony konsumentów, w tym klientów instytucji finansowych,
- lokowanie środków w alternatywnych formach inwestowania na rynku regulowanym oraz poza nim,
- wzrost znaczenia nowych technologii w modelu działania nadzoru oraz ryzyka z tym związane,
- wpływ stóp procentowych na sytuację uczestników rynku finansowego oraz relokację środków w ramach sektora,
- zmiany modelu dystrybucji i zdalnej obsługi klientów oraz konieczność zapewnienia odpowiedniego nadzoru nad podwykonawcami,
- zwiększająca się liczba przypadków nielegalnej działalności i nadużyć w zakresie usług finansowych,

Ta rosnąca liczba wyzwań stojących przed nadzorem i podmiotami działającymi na rynku finansowym, związana z jednej strony z uwarunkowaniami technologicznymi (m.in.

postępującą informatyzacją procesów i usług), jak również ze zwiększającym się skomplikowaniem instrumentów finansowych i liczbą regulacji, a to wymaga od UKNF zastosowania odpowiedniego podejścia strategicznego. Szczególnie w kontekście zagrożeń dla rynku finansowego wynikających z niespodziewanych, nieregularnych wydarzeń o istotnym znaczeniu dla gospodarki i świata, których nie można było przewidzieć, gdyż są tak mało prawdopodobne, że praktycznie niemożliwe. Wymaga to zatem zastosowanie podejścia strategicznego, które jest ukierunkowane na:

- Bardziej proaktywny nadzór
- Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie danych, informacji i wiedzy
- Lepsze zarządzanie organizacją

i osadzone w 4 powiązanych ze sobą perspektywach (głównych obszarach zmian):

- Rynku finansowego
- Interesariuszy
- Procesów wewnętrznych
- Aktywów

Ogłoszona 9 miesięcy temu Strategia UKNF pośrednio lub bezpośrednio adresuje wspomniane wyzwania wyrażone w 17 celach strategicznych. Ponieważ jest to pierwsza strategia Urzędu, jej wdrażanie jest procesem budowania kompetencji i zmiany samej organizacji. Kolejnym etapem, który wykonała dużym wysiłkiem cała organizacja było zidentyfikowanie i opracowanie szczegółowych planów działań, które przybliżają nas do realizacji zakładanych celów strategicznych. Doświadczona kadra managerska wraz z ekspertami od metodyki wypracowała doskonałą bazę do dalszego rozwoju i poprawy efektywności Urzędu. W ostatnich dwóch latach wdrażano zarządzanie przez cele w obszarze celów ustawowych UKNF. Dzięki temu, możemy teraz wykorzystać nowoczesne metody zarządzania do wypracowania średniokresowych i krótkookresowych celów taktycznych i operacyjnych oraz wpiąć ich realizację i monitorowanie w ramach Strategii UKNF.

Jakie są główne kierunki zmian? Komisja i Urząd wprowadzają mechanizmy bardziej proaktywnego nadzoru dzięki skuteczniejszemu i jednocześnie efektywniejszemu wykorzystywaniu danych, informacji i wiedzy oraz lepiej zarządzanej organizacji. Nadzorcy zależy m.in. na tym, aby nadużycia nieprawidłowości na rynku finansowym były skuteczniej wykrywane i zwalczane. Mocny nacisk ma być też na działania nakierowane z myślą o interesariuszach rynku. KNF wzmacnia nadzór nad produktami i usługami finansowymi oraz ich dystrybucją ale jednocześnie dba aby był on sprawowany proporcjonalnie, prospektywnie, przejrzysto i na bazie analizy ryzyka. Na szeroką skalę prowadzimy działania ostrzegawcze, informacyjne i edukacyjne. Stwarzamy także przestrzeń do rozwoju innowacji i stosowania nowych technologii na rynku finansowym.

W ramach realizowanej od roku 2020, Cyfrowej Agencji Nadzoru stanowiącej odpowiedź na nowe zjawiska inwestycyjne (aktywa cyfrowe, crowdfunding, robo-doradztwo) wydano stanowiska UKNF stanowiące objaśnienie jak te zjawiska oceniać i kwalifikować na gruncie przepisów sektora finansowego.

Wspieranie innowacji finansowych na rynku kapitałowym przejawia się w zaangażowaniu nadzoru w dialog związany z ramami legislacyjnymi dla sektora fintech, zarówno na poziomie krajowym jak i unijnym. UKNF wspiera te podmioty chociażby poprzez wydawanie stanowisk (np. w odniesieniu do robodoradztwa na rynku kapitałowym) oraz poprzez konsultacje z podmiotami w ramach Programu Innovation Hub.

Ważnym aspektem dla rynku finansowego aktualnie jest stosowanie rozwiązań chmurowych. W związku z tym podmioty rynku kapitałowego, dostrzegając zalety chmury konsultują się z UKNF a na tej podstawie jest publikowane Q&A do wydanego na początku 2020 roku Komunikatu chmurowego.

W 2021 roku UKNF uruchomił piaskownicę wirtualną dla usług PSD2. Dzięki temu podmioty innowacyjne rynku usług płatniczych mają możliwość przeprowadzenia testów dla usług AIS, PIS, CAF. W niedalekiej przyszłości planowane jest również uruchomienie piaskownicy wirtualnej dla technologii DLT/Blockchain. Dzięki temu podmioty innowacyjne będą mogły testować swoje rozwiązanie, w tym również te dedykowane rynkowi kapitałowemu.

Dostrzegając potrzebę edukacji na rynku finansowym, UKNF rozpoczął działania mające na celu przybliżenie zagadnień cyberbezpieczeństwa oraz innowacji finansowych wśród młodzieży szkolnej. Celem jest budowa świadomości o nowych możliwościach jakie dają nowe rozwiązania jak również ostrzeżenie przed zagrożeniami w cyberprzestrzeni. UKNF uruchomił również platformę e-learningową na której jest możliwość zapoznania się z zagadnieniami dotyczącymi m.in. kryptoaktywów, crowdfundingu inwestycyjnego oraz otwartej bankowości.

W planach jest także udoskonalone monitorowanie, analizowanie i prognozowanie rynku finansowego, tworzymy centra kompetencyjne takie jak Centrum Analizy Danych Nadzorczych. To także element konsekwentnie wdrażanej Cyfrowej Agencji Nadzoru. Nasza Strategia zakłada również zaangażowanie Urzędu w zrównoważony rozwój (ESG) i uwzględnienie, zgodnie z politykami UE, tego obszaru w procesach nadzorczych.

Na tym jednak nie koniec. Budujemy kulturę organizacji nadzoru opartą na wartościach, efektywnej komunikacji, doskonaleniu. Wzmacniamy kluczowe kompetencje pracowników pozwalające nam na profesjonalne działanie. Pierwsze podsumowania realizacji Strategii planujemy w ramach ewaluacji zaplanowanej na jesień 2023 roku.

Szerzej o wyzwaniach dotyczących rynku kapitałowego z perspektywy UKNF usłyszycie Państwo na pewno podczas dzisiejszego wystąpienia mojego zastępcy, Rafała Mikusińskiego, odpowiedzianego za ten sektor, na które już teraz serdecznie Państwa zapraszam. Szczególnie

gorąco zapraszam Państwa do wysłuchania dzisiejszej debaty organizowanej przez UKNF: **ŹRÓDŁA WIEDZY WYKORZYSTYWANE PRZY PODEJMOWANIU DECYZJI INWESTYCYJNYCH W CZASIE TRANSFORMACJI CYFROWEJ I WSTRZĄSÓW NA RYNKU**. W panelach podczas konferencji wystąpią przedstawiciele UKNF: Agata Gawin, Dyrektor Departamentu Firm Inwestycyjnych, Dorota Nowalińska – Zastępca Dyrektora Departamentu Firm Inwestycyjnych, Piotr Koziański – Dyrektor Departamentu Funduszy Inwestycyjnych i Funduszy Emerytalnych, Sławomir Flis – Dyrektor Zarządzający Pionem Innowacji i Technologii oraz Kamil Liberadzki – Dyrektor Departamentu Rozwoju Regulacji.

Życzę wszystkim owocnych obrad, inspirującej wymiany poglądów, zachęcam do interakcji z przedstawicielami Urzędu Komisji, którzy są tutaj po to, aby mówić o naszych działaniach, planach, odpowiadać na pytania ale także słuchać i jeśli zasłyszane postulaty będą zasadne i racjonalne – wdrażać i stosować.